

РОЗВИТОК ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В УКРАЇНІ

Венчурний фонд (англ. Venture fund) – це інвестиційний фонд закритого типу, що орієнтований на роботу з інноваційними підприємствами та проектами, які здійснюють лише приватне розміщення цінних паперів Інститутів спільного інвестування, в яких присутня певна необхідність диверсифікації ризиків.

Джерелами венчурного капіталу є вільні фінансові ресурси страхових компаній корпорацій, пенсійних фондів та інших установ, тобто інституційних інвесторів. В країнах Європи, порівняно з Україною, цей спектр значно ширший, і тому на даний момент в нашій країні існує дефіцит фінансування венчурного бізнесу. В країнах Західної Європи значну роль у венчурному бізнесі відіграють промислові компанії, але це лише мала частка установ, які є учасниками венчурного інвестування. Сюди належать також університети, державні установи, комерційні банки тощо. В Україні існує ряд недоліків, які не дають змоги розвивати на покращувати стан даної сфери.

Особливістю венчурних фондів є те, що вони інвестують кошти в надзвичайно ризиковані проекти. Найчастіше вони вкладають кошти в компанії, які займаються інноваціями, нововведеннями та науковими технологіями. Інвестори діють на свій страх і ризик, але при отриманні позитивного результату вони максимізують свій дохід.

Згідно світової практики венчурні фонди звільняються від сплати податку на прибуток та податку на додану вартість до моменту завершення своєї роботи. Це дає змогу забезпечити повторне реінвестування грошей. Завдяки цьому інвестор має змогу реінвестувати ці кошти в інші проекти без сплати податків.

В Україні найбільшими венчурними фондами є компанія з управління активами (КУА) «Форум» (із загальною вартістю чистих активів 7 млрд. грн.), ТОВ «Унібудінвест Менеджмент», компанія «Будівельні проекти», КУА «ДАН» (із загальною вартістю чистих активів в 4,3 млрд грн.) та «Фоззі Капітал».

Розвиток венчурних фондів в Україні поділяється на 3 етапи. Перший етап охоплює 1992–2001 рр. На цей час припадає формування венчурного фінансування. Кошти інвестувалися в нерухомість, харчову промисловість, в той час як у Західній Європі та США венчурні фонди направляли інвестиції в технології та інновації.

Другий етап розпочато в Україні після прийняття Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» у 2001 р. Кількість венчурних фондів зросла в 13,9 разів, а величина чистих активів в 63,1 рази. Увага до венчурного бізнесу зросла. Найбільш привабливі сфери для інвестицій – харчова промисловість, роздрібна торгівля, будівництво, нерухомість.

Третій етап розпочато у 2014 р. Криза економіки призвела до значного зменшення венчурного інвестування через брак джерел фінансування. У 2014р. кількість компаній з управління активами скоротилася до 343, а у 2015 р. – до 330. В першу чергу, це пов'язано зі зменшенням попиту на інвестиції венчурних фондів.

Світовий досвід показує що рівень економічного розвитку кожної держави залежить від ефективності її політики в інвестиційній сфері. Венчурне інвестування є основою інноваційного розвитку економіки. Для того, щоб забезпечити умови для розвитку венчурного бізнесу необхідні кардинальні зміни.

Таким чином, особливу увагу в Україні необхідно приділити нормативно-правовому регулюванню венчурного фінансування, оскільки недосконала та часто змінювана законодавча база не сприяє розвитку жодної з економічних сфер. Наступним напрямком стимулювання венчурного фінансування є створення привабливого інвестиційного клімату для залучення якомога більше інвесторів. В Україні тенденції у венчурному фінансуванні є іншими, ніж в розвинутих країнах: венчурні фонди інвестують кошти в будівництво і нерухомість та поки що слабо орієнтовані на «хай-тек» технології.